

Titel: [Spang-Hanssen] 029-0090

Citation: "[Spang-Hanssen] 029-0090", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 3. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_029-shoot-wacc-1992_0005_029_Spang-Hanssen_0090_p3_bP2_TB00003/facsimile.pdf (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

- s. 11 l. 5: Et noget nærmere sammenfald end mellem sprogrænser og statsgrænser er der naturligvis mellem sprogrænser og folkegrænser. Jf. ogsaa emigrantkolonier (som i Amerika), hvor sproget som symbol for nationen spiller en særlig rolle.
- l. 6: Ogsaa en social symbolik er altsaa mulig.
- s. 12 l. 11: Jeg synes ikke Jespersen har ret i at lukkelydene er dem der gaar daarligst igennem i telefonen. Det er som bekendt de højeste frekvenser der forsvinder; *a* er derfor den værste - den forsvinder helt baade i telefon og i sædvanlig grammatfængselse; derfor er det, *aka* er saa vanskeligt at opfatte. (Jespersen's egne eksempler er jo heller slet ikke eksempler paa lukkelyd.)
- s. 13: Der findes overgangstilfælde mellem III og IV, idet ogsaa det symboliserede gøres til genstand for æstetisk og anden vurdering. Ved sproglige nydannelser kan det saaledes tænkes at blive afgørende, at de ikke vækker associationer med udtryk der er stærkere eller svagere tabuerede (stemplede som vulgære o. lgn.).
- s. 17: Deres eksempel illustrerer et i dagligsproget meget hyppigt fænomen; participationen, der bestaar i at to eller flere tegn griber ind over hinandens betydningsomraade. Grafisk kan det (noget simplificeret) fremstilles saaledes:

a	jern
c	metal
b	

hvor *a* og *b* er kontrære modsætninger, medens *c* er et eventuelt mellemomraade 'hverken-eller'. 'metal' er egentlig *a* *b* *c*, men kan ogsaa have varianter, der kun besætter eet af felterne, f. ex. *b* eller *c*.

Sal. f. ex. 'faar' og 'vædder', 'høns' og 'hans', 'han' og 'hun', 'stor' og 'lille' osv., hvor inden for hvert par den første er den (til 'metal' svarende) extensive størrelse, der kan besætte alle tre felter (derfor hedder det i ægteskabsloven 'han', naar talen er om en hvilken som helst af de to parter; og derfor siger man 'hvor stor', 'saa stor' osv., i tilfælde hvor der kan være tale om en hvilken som helst størrelsesgrad).

En videnskabelig terminologi maa altid tilstræbe at erstatte dagligsprogets participationer med eksklusioner (hvor modsigelsens grundsetning: *A* er ikke ikke-*A*) er overholdt. Det er maaske det væsentligste punkt, hvor dagligsprogets forning afviger fra den videnskabelige erkendelses (sproget er "ulogisk").